

# Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція 1996 р.

Міні-презентація · матеріал уроку без тестів

# Що потрібно зрозуміти на уроці

---

**Головна думка.** У 1990-х рр. Україна переходила від радянської однопартійної системи до конкурентного політичного життя. Дострокові вибори 1994 р., формування багатопартійності та Конституція 28 червня 1996 р. стали ключовими етапами інституційного оформлення незалежної держави.

- охарактеризувати вибори 1994 р.
- пояснити особливості багатопартійності 1990-х
- простежити конституційний процес
- визначити значення Конституції України 1996 р.

# 1. Основний матеріал

| Питання / етап               | Що треба знати                                                                                                                                                         |
|------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Політична нестабільність     | Економічна криза загострювала протистояння між Президентом, парламентом і урядами. Партийна система була молодю, фрагментованою й нестійкою.                           |
| Парламентські вибори 1994 р. | 27 березня 1994 р. відбулися позачергові вибори до Верховної Ради. Найбільше місць отримала КПУ, Головою парламенту став Олександр Мороз.                              |
| Президентські вибори 1994 р. | У червні–липні 1994 р. у другому турі переміг Леонід Кучма. Мирна передача влади від одного обраного президента до іншого стала важливим демократичним прецедентом.    |
| Багатопартійність            | Упродовж 1990-х партії ставали важливими учасниками виборів і парламентської боротьби, хоча їхня соціальна база та ідеологічна визначеність часто залишалися слабкими. |
| Конституційний договір       | 8 червня 1995 р. Верховна Рада і Президент уклали Конституційний договір, який тимчасово врегулював організацію державної влади.                                       |
| «Конституційна ніч»          | 27–28 червня 1996 р. Верховна Рада працювала безперервно над спірними положеннями. 28 червня Конституцію України було схвалено.                                        |
| Значення Конституції         | Основний Закон закріпив суверенітет, територіальну цілісність, права і свободи громадян, принцип поділу влади та унітарний характер держави.                           |
| Вибори 1998 р.               | Половину депутатів обирали за пропорційною, половину — за мажоритарною системою. Це сприяло зміцненню ролі політичних партій.                                          |

## 2. Опорні дати

---

| Дата / період       | Подія                                            |
|---------------------|--------------------------------------------------|
| 27.03.1994          | Позачергові вибори до Верховної Ради             |
| червень—липень 1994 | Перемога Леоніда Кучми на президентських виборах |
| 08.06.1995          | Конституційний договір                           |
| 28.06.1996          | Схвалення Конституції України                    |
| 29.03.1998          | Парламентські вибори за змішаною системою        |

### 3. Ключові поняття

---

| Поняття               | Пояснення                                                      |
|-----------------------|----------------------------------------------------------------|
| багатопартійність     | існування та політична конкуренція кількох партій              |
| конституція           | Основний Закон держави                                         |
| конституційний процес | підготовка та ухвалення нової Конституції                      |
| мажоритарна система   | виборча система, за якої перемагає кандидат у виборчому окрузі |
| пропорційна система   | розподіл мандатів між партіями відповідно до частки голосів    |

## 4. Постаті та організації

---

- Леонід Кравчук
- Леонід Кучма
- Олександр Мороз
- Михайло Сирота
- Верховна Рада України

## 5. Причина → подія → наслідок

---

Політична й економічна нестабільність та потреба у новій правовій системі



Вибори 1994 р. → Конституційний договір → «конституційна ніч» → Конституція 1996 р. → вибори 1998 р.



Інституційне оформлення демократичної політичної системи та зміцнення ролі партій

## Підсумок уроку

---

Конституція 1996 р. завершила базове юридичне оформлення незалежної України. Політична конкуренція замінила монополію однієї партії, хоча нова партійна система ще залишалася нестабільною.